

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

ŠKOLNÍ DRUŽINY

při

**Základní škole, Kroměříž, Komenského náměstí 440,
příspěvková organizace**

3. verze

Obsah

1. Identifikační údaje
2. Obecná charakteristika
3. Podmínky přijímání žáků, průběhu a ukončování vzdělávání
4. Popis materiálních, personálních a ekonomických podmínek
5. Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví
6. Organizace vzdělávání
7. Charakteristika vzdělávacího programu školní družiny
8. Hodnocení vzdělávání
9. Závěr

1. Identifikační údaje

Adresa: Školní družina při Základní škole, Kroměříž, Komenského náměstí 440,
příspěvková organizace,
Komenského náměstí 440
767 01 Kroměříž

Ředitel školy: Mgr. Milan Budín

Kontakt: Telefonní číslo: 722 258 662
E-mail: kancelar@zskomenskeho.cz
Web: <https://zskomenskeho.cz>
IZO: 118 800 094

Zřizovatel: Město Kroměříž
Velké náměstí 115
767 01 Kroměříž
tel.: 573 321 111
e-mail: meu@mesto-kromeriz.cz

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2016

razítko školy

podpis ředitele školy

2. Obecná charakteristika

Hlavním posláním školní družiny je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a relaxace žáků. Družina organizuje zájmové vzdělávání především pro účastníky přihlášené k pravidelné docházce, umožňuje účastníkům odpočinkové činnosti a přípravu na vyučování. Ve školní družině jsou také realizovány zájmové aktivity prostřednictvím zájmových kroužků. Školní družina není pokračováním školního vyučování, má svá specifika, která se odlišují od školního vyučování. Školní družina ve svých činnostech spolupracuje s mnoha organizacemi: Středisko volného času Kroměříž, Muzeum Kroměřížska, Knihovna Kroměřížska, Planorbis, Městská policie Kroměříž a dalšími.

Cílem vzdělávacího programu ve školní družině je připravit dítě pro život v současné společnosti a prostřednictvím volnočasových aktivit ve školní družině ho vybavit potřebnými vědomostmi, dovednostmi a postoji.

3. Podmínky přijímání žáků, průběhu a ukončování vzdělávání

3.1 Podmínky přijímání žáků

- O přijetí do školní družiny rozhoduje ředitel školy na základě písemné přihlášky, jejíž součástí je písemné sdělení zákonných zástupců žáka o rozsahu docházky a způsobu odchodu žáka ze školní družiny a také sdělení o jeho případných zdravotních potížích.
- Do školní družiny jsou přijímáni žáci I. stupně školy. Mohou být přijati také žáci II. stupně školy, pokud nejsou přihlášení do školního klubu.
- Počet žáků ve školní družině je omezen kapacitou školní družiny. Nejvyšší povolený počet žáků ve školní družině je 90.

3.2 Podmínky ukončení vzdělávání žáků

- Zákonní zástupci žáka mohou odhlásit žáka ze vzdělávání kdykoliv v průběhu školního roku. Odhlášení žáka ze ŠD podají rodiče písemně.
- Vyloučení žáka ze ŠD je krajním řešením při porušování kázně, pořádku a při ohrožování zdraví a bezpečnosti ostatních žáků. Vždy je projednáno se zákonnými zástupci žáky a rozhodnutí se sděluje písemnou formou.

3.3 Úplata za vzdělávání ve školní družině

- Vzdělávání ve školní družině je poskytováno za úplatu. Výši úplaty stanovuje ředitel školy vždy na začátku školního roku.
- Úplata je splatná vždy k 15. dni měsíce.
- Zákonný zástupce žáka může za podmínek, které stanoví vyhláška č. 74/2005 o zájmovém vzdělávání v platném znění, požádat o snížení nebo prominutí úplaty za vzdělávání ve školní družině.

3.4 Délka vzdělávání ve školní družině

- Navštěvovat školní družinu může žák I. stupně Základní školy, Kroměříž, Komenského náměstí 440, příspěvková organizace.
- Zákonní zástupci přihlašují žáka do školní družiny vždy na období jednoho školního roku.
- Provoz školní družiny pro žáky přihlášené k pravidelné docházce je zajištěn před vyučováním ve škole od 6.30 do 7.40 hod. a po vyučování od 11.40 do 16.00 hod.

4. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami je podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění či nadání při zájmovém vzdělávání věnována průběžná zvláštní pozornost a snaha o plnění doporučení školského poradenského zařízení. U žáků s potřebou dopomoci v podobě personálního opatření je zajištěna pozice asistenta pedagoga i při zájmovém vzdělávání.

5. Popis materiálních, personálních a ekonomických podmínek

5.1 Materiální podmínky

Prostory školní družiny pro pravidelnou docházku jsou umístěny v půdní vestavbě budovy školy. Jeho součástí jsou herny pro žáky, pracovna vychovatelek, šatna, sociální zařízení. Vstup do budovy školy je monitorován kamerou. Herny jsou vybaveny nábytkem vhodným pro činnosti žáků I. stupně, dále pomůckami, hrami, stavebnicemi, hračkami vhodnými k naplňování cílů vzdělávání ve školní družině. K pohybovým aktivitám využíváme nedalekou Podzámeckou zahradu nebo školní hřiště.

5.2 Personální podmínky

Vzdělávání ve školní družině zajišťují kvalifikované vychovatelky. Vychovatelky mají zájem o svůj odborný růst, dále se vzdělávají (odborná školení, DVPP, ...).

O pořádek a čistotu se v prostorách školní družiny stará jedna uklízečka. Bezpečnost, opravy a údržbu zajišťuje školník.

5.3 Ekonomické podmínky

Provoz školní družiny je financován z příspěvku zřizovatele a úplaty za zájmové vzdělávání. Získané finanční prostředky jsou průběžně využívány k obnově a zlepšování materiálních podmínek vzdělávání.

6. Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví

- Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví stanovuje Vnitřní řád školní družiny a jsou v souladu s nejnovější legislativou. Žáci přihlášení do školní družiny jsou seznámeni s vnitřním řádem a poučení o bezpečnosti a ochraně zdraví vždy na začátku školního roku a záznam o poučení je uveden v třídních knihách jednotlivých oddělení školní družiny.
- Maximální počet účastníků na 1 pedagogického pracovníka je 30.

7. Organizace vzdělávání

I. Blok 6:30 – 7:40 hod

- otevření školní družiny
- relaxace, volné hry, spontánní hry, konstruktivní hry, námětové hry

II. Blok 11:40 – 12:40 hod. nebo 12:40 – 13:40 hod.

- zahájení provozu
- příprava a odchod na oběd (ŠJ Riegrovo nám. – mimo budovu školy)
- sebeobslužná část – hygiena, oběd
- zdravotní vycházky

III. Blok 12:40 – 15:00 hod. nebo 13:40 – 15:00 hod.

PROGRAMOVĚ ŘÍZENÁ ČINNOST

- přivítání dne
komunitní kruh – vytvoření námětů, závěrů pro další život skupiny, samospráva, odpočinková činnost
- výchovné činnosti – rozvíjení podnětů nabídnutých vychovatelkou, společné, individuální, skupinové a společenské činnosti
- spontánní aktivity, řízené aktivity dětí

IV. Blok 15:00 – 16:00 hod.

- HČPV – hry a činnosti podle volby dětí
- didaktické hry - hry na prohlubování znalostí
 - vypracování domácích úkolů
 - tiché čtení
 - doučování učiva (např. po nemoci)
- individuální zaměstnání – osobní volno
- uzavření ŠD

8. Charakteristika vzdělávacího programu školní družiny

8.1 Cíle vzdělávání

Cíle vzdělávání ve školní družině navazují na cíle stanovené Školním vzdělávacím programem pro základní vzdělávání Most do života.

Mezi základní cíle vzdělávání řadíme:

- rozvoj osobnosti žáka a jeho kompetencí
- napomáhat k získávání všeobecného vzdělávání
- získání a uplatňování znalostí o životním prostředí a jeho ochraně vycházející ze zásad trvale udržitelného rozvoje a o bezpečnosti a ochraně zdraví
- respektování a rozvíjení individuálních potřeb, možností a zájmů každého žáka
- vedení žáků k všestranné a otevřené komunikaci
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city a chování, jednání a prožívání životních situací (rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě)
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně zodpovědný
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám
- připravit žáky k tomu, aby se projevovali jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti
- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci

8.2 Formy výchovného vzdělávání

Formy chápeme jako uspořádání a organizaci činnosti vychovatele i žáků při výchovně-vzdělávacích činnostech školní družiny. Každá z organizačních forem vytváří vztah mezi žákem, vychovatelem, obsahem a prostředky výchovného vzdělávání.

Ve školní družině využíváme tyto formy výchovně-vzdělávací práce:

- individuální
- hromadná
- individualizovaná
- skupinová
- diferenciovaná

8.3 Metody výchovného vzdělávání

Metody výchovně vzdělávacího působení můžeme charakterizovat jako cesty k dosažení výchovně vzdělávacích cílů.

Ve školní družině využíváme tyto metody:

- slovní (monologické, dialogické, práce s knihou)
- názorné – demonstrační (pozorování, předvádění, obrázky, projekce)

- praktické (pohybové a pracovní dovednosti, laboratorní činnosti, grafické a výtvarné činnosti, pracovní činnosti)

8.4 Principy výchovného vzdělávání

- dobrovolnost – všechny činnosti by měly být pro děti atraktivní, měly by využívat jiné postupy a náměty než ty, které znají ze školy.
- šance na úspěch - činnosti volit tak, aby v nich mohly být přiměřeně úspěšné všechny děti.
- emocionální prožitek – všechny činnosti by měly přinášet dětem kladné emoce a to nejen z činnosti samé a následného ocenění – pochvaly, ale také radost z objevování či překonávání překážek.
- seberealizace – činnosti, jejímž produktem je radost, dítě nachází a objevuje samo sebe, zvláště je-li kladně ohodnoceno a prostřednictvím činnosti v oddělení si vytváří žádoucí sociální kontakty.

8.5 Rozvoj kompetencí

- Kompetence k učení – dítě se učí s chutí, započatou práci dokončí, umí zhodnotit své výkony, hledá odpovědi, všímá si souvislostí a získává vědomosti.
- Kompetence k řešení problémů – všímá si dění i problémů a ty mu jsou motivací k řešení dalších problémů a situací. Započaté činnosti dokončuje.
- Komunikativní kompetence – dítě ovládá řeč, vyjadřuje vhodně formulovanými větami myšlenky, sdělení, otázky, odpovědi, komunikuje bez ostychu s vrstevníky, dospělými a dokáže vyjadřovat své pocity řečí, gestem i dalšími prostředky. Komunikace je kultivovaná.
- Sociální a interpersonální kompetence – dítě samostatně rozhoduje o svých činnostech a uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, projevuje citlivost a ohleduplnost, rozpozná vhodné, nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit. Ve skupině spolupracuje, dokáže se podřídit a prosadit – přijmout kompromis. Je schopno respektovat jiné. Je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi.
- Činnosti a občanská komunikace – učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, k úkolům a povinnostem přistupuje zodpovědně. S ohledem na své zdraví i druhých, se chová zodpovědně s ohledem na zdraví a bezpečné prostředí.
- Kompetence k trávení volného času – orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času, umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinách, individuálních činnostech, umí říci „NE“ nevhodným nabídkám na využití volného času.

8.6 Výchovně vzdělávací činnosti při výchově mimo vyučování (VMV)

- **Odpočinkové činnosti** – mají odstranit únavu, zařizují se nejčastěji po obědě, popř. ráno pro žáky, kteří brzy vstávají a dále dle potřeby kdykoliv během dne. Jde o klidové hry, klidné zájmové činnosti, poslechové činnosti, uvolnění na lehátku apod.
- **Rekreační, relaxační činnosti** – slouží k regeneraci sil, převažuje v nich odpočinek aktivní s náročnějšími prvky pohybovými. Hry a spontánní činnosti mohou být rušnější.
- **Zájmové činnosti** – rozvíjení osobnosti žáka, umožňují žákům seberealizaci i kompenzaci možných školních neúspěchů i další rozvoj pohybových dovedností a poznání. Jde o řízenou kolektivní a individuální činnost, organizovanou nebo spontánní aktivitu. Činnost může být organizována pro vybrané žáky z různých oddělení v zájmovém útvaru, který vede vychovatelka či jiný pedagog. Školní družina dále organizuje pro žáky akce mimo svou stálou činnost jako např. výlety, exkurze, sportovní a kulturní akce apod.
- **Příprava na vyučování** - zahrnuje okruh činností související s plněním školních povinností, není to však povinná činnost družiny. Může jít o vypracování domácích úkolů (se souhlasem rodičů) nebo zábavné procvičování učiva formou didaktických her, ověřování a upevňování školních poznatků v praxi při vycházkách, exkurzích a dalších činnostech.

8.7 Základní roční plán činností

Základní roční plán rámcově vymezuje strukturu činností školní družiny, které jsou podrobněji rozepsány v měsíčních plánech. Základní roční plán činností je informací o možných tématech vzdělávání a může se průběžně měnit.

Září	Naše družina a naši kamarádi	Seznamovací hry, můj nejlepší kamarád – kreslení, vyprávění, hádanky, společný výlet.
Říjen	Naše obec a její okolí	Moje cesta do školy, naše obec – poznáváme všechny ulice – hra „Kam dnes dojdeme“? Kreslení plánu obce, beseda o historii města.
Listopad	Podzimní hrátky	Soutěž o nejhezčího draka. Sbíráme a vyrábíme z přírodnin. Co sklízíme ze zahrádky – ovoce, zelenina, ochutnávky, studená kuchyně. Malování – jablko, hruška k nakousnutí.
Prosinec	Vánoce přicházejí	Mikulášská besídka, výroba dáreků, pečení cukroví. Vánoční zvyky a tradice – zdobení třídy. Vánoční besídka – rozdávání dáreků.
Leden Celodružinová akce: KARNEVAL	Máme rádi pohádky	Pohádkový svět – kreslení, malování pohádkových bytostí. Poslech, četba, vyprávění a dramatizace. Výroba maňáska. Divadelní představení. Pohádkové hádanky.
Únor	Chceme žít zdravě	Znám své tělo.

		Co jíme? Moje oblíbené jídlo. Připravujeme hostinu. Sportujeme – míčové hry, bruslení, bobování. Sestavování jídelníčku.
Březen	Velikonoce	Nejhezčí velikonoční kraslice. Vyrábění z různých materiálů – velikonoční tematika – výzdoba třídy. Pečení velikonočních beránků, zajíců.
Duben	Jaro – ochrana přírody	Vítáme jaro – přírodovědné vycházky. Program Planorbis. Den Země. Ohrožené druhy zvířat. Třídění odpadu. Kalendář přírody.
Květen	Sportem ku zdraví	Turnaj ve vybíjené a fotbalu. Šípkovaná. Netradiční soutěže na školním hřišti, obratnost a rychlost.
Červen	Jedeme na prázdniny, cestujeme	Výlety v okolí města. Hra „Znáš města?“. Dopravní test – správný chodec a cyklista. Znáš dopravní značky? Jízda zručnosti.

9. Hodnocení vzdělávání

9.1 Kontrola plnění práce

- měsíční porady s vedením školy
- hospitační činnost vedení školy
- porady vychovatelek dle potřeby

9.2 Hodnocení žáků

V hodnocení žáků je oceňován postup a snaha s ohledem na jejich možnosti. Je kladné taktí, nesrážející sebevědomí dítěte, je zde vyslovena víra v další zlepšení, pobídka ke zvýšení úsilí, nabídka dalších možných postupů.

10. Závěr

Školní družina umožňuje dětem připravovat se na život tak, aby se dokázaly projevit jako svobodné zodpovědné osobnosti a naplňovaly svá práva, ale také povinnosti. Podněcuje děti k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů.

Pomáhá dětem učit se vyjadřovat svůj názor, tvořit, zkoumat, experimentovat, rozvíjet představitivost, spolupracovat v týmu a poznávat mnoho nového. Děti se naučí komunikovat s ostatní dětmi, dospělými a navazovat nová kamarádství či přátelství.

Snažíme se, aby pro děti strávený čas ve školní družině byl přínosem a volný čas využívaly co nejlépe.

